

Forfatter: Topelius, Zacharias

Titel: BREV TIL: Barfod, Povl Frederik FRA: Topelius, Zacharias (1887-01-03)

Citation: Topelius, Zacharias: "BREV TIL: Barfod, Povl Frederik FRA: Topelius, Zacharias (1887-01-03)", i *Zacharias Topelius og Frederik Barfod - En Brevveksling*, Gyldendalske Boghandel Nordisk Forlag, s. 87. Onlineudgave fra Danmarks Breve: <https://tekster.kb.dk/text/letters-002068974-000-shoot-L0020689740000027.pdf> (tilgået 12. juli 2024)

Anvendt udgave: Zacharias Topelius og Frederik Barfod - En Brevveksling

Ophavsret: Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs Public Domain-erklæringen](#)

F. B.

Björkudden 3 Januari 1887.

Käre Barfod!

Ännu har Gud gifvit oss ett år i denna förgård till hans eviga rike. Må detta år bliva välsignelserikt för Dig, gamle stridsman, för din trogna maka och för alla edra kära! Herrens kraft uppehälle eder, hans frid öfverskygge eder nu och till tidernas ände!

Är det icke förunderligt, att så många sekler förgått, sedan „verldens ljus“ nedsteg till oss som ett litet barn, och att ändock en så stor del af jorden ännu betäckes af dödens skugga? När Guds makt har mött ett så hårdnackadt motstånd, är det ej då fåvitskt att tala om människans egen kraft? Jag kan icke värja mig från ett vemodigt löje, när jag nu vid årsskiftet läser tidningarnas betraktelser om mensklighetens ofantliga framsteg. De tala om människans vexande herravälde öfver naturkrafterna, s. 88 men glömma att fråga, om hon vunnit herraväldet öfver sig sjelf. De tala om sanningens segrar i en tid, när otron fräckare än någonsin hädar Gud. De tala om folkens solidaritet och allmänna fredsförbund i en tid, när Europa står väpnadt ända till tänderna och dess ena hälft står färdig att sönderslita den andra. Ja, så talade man äfven 1787, för hundra år sedan, det skulle vi icke förgäta. Och jordbäfningen kom och sopade bort alla vackra tal, utom det enda ord, som består, när himmel och jord förgås. Vi stå nu tätt framför en dylik kris, och han skall komma med historiens naturlagar. Frankrike skall kanske få fira sin sekularfest 1889 på ett annat sätt, än man nu föreställer sig; men nu skall krisen komma med alla den nya tidens snillrika förstörelsemedel och med alla de nya brännbara ämnen, som hopat sig sedan ett sekel tillbaka. Den sociala omstörtningen, som trängdes tillbaka efter 1789, skall nu vexa den politiska öfver hufvudet och indraga folken i härarnas kamp. Nationaliteterna skola nu inblanda i striden sitt hat och sin rivalitet, och när den allmänna tröttheten år 1915, såsom 1815, uttager sin rätt, skall Europa måhända hafva utspelt sin rol och de öfriga verldsdelarnas börja.

Käre Barfod, det är icke jag, det är historien, som förutsäger det tillkommande; du vet, att hon är „ein rückwärts gekehrter Profet“. Det är icke blott du eller jag, som vänta: förkänslan af en kommande kris genomgår den tid, i hvilken vi lefva. Och i en sådan tid har Herren låtit oss gamle upplefva ännu ett årsskifte. Kanske förskonas vi från att se den nya jernaldern, fastän vi upplefvat början af dynamitens tid; våra barn skola få upplefva den; beskydde dem Gud!

Nej, jag är icke pessimist, jag erkänner, att äfven vår tid rufvar på stora tankar, men det är nedslående att icke se store män. Jag kan ej upptäcka dem, jag kortsynte; jag kan ej ens beundra Bismark 150), der Mann von Eisen und Blut; hellre då Lesseps 151) och Nordensköld 152). Men hvad skola vi skriftställare säga, när den högst begåfvade af oss nu lefvande, när Ibsen nedlåter sig till sådana verk, som Gjengangere och Rosmersholm? När man kommit derhän, att icke mera känna en gräns mellan ondt och godt, då har man kommit antingen bortom kunskapens träd, eller — till djefvulens ståndpunkt. Jag förstår ej hur man kan s. 89 komma längre. Om det är „frigörelse“ att känna sig fri från alla sedliga band, då är ock den gamle draken frigjord ifrån sin kedja och rasar på jorden, „vetande att han icke lång tid hafver“. Men då må vi bedja: „Herre, behåll oss vid din sanning“ — sanningen gör oss frie!

Förlåt, bäste vän! Så långt har jag kommit från tidningarnes nyårsbetraktelser.

Tack för dina kärkomna bref och för Danmarks Historia 1319 till 1536! Det är en dyrbar gåfva från en sann häfdatecknare till en dilettant. Det korta dagsljuset och mina ögons svaghet vid eldsljus ha ännu ej tillåtit mig egna detta betydande historiska verk mer än ett ögonkast. Jag hoppas göra mig förtrogen dermed på våren, då jag nu får hvarje dag två minuter till skänks. En förkänsla, styrkt af bokens motto, säger mig, att detta ditt senaste — vill Gud, icke sista — arbete är ur sträng historisk synpunkt ditt bästa. Och jag kan uppskatta den möda, den omsorg, den oväld du nedlagt derpå; jag vet hvilken tid en enda rad och hvilken samvetspröfning ett enda omdöme kan kosta häfdatecknaren! Må denna bok bereda vetenskapen gagn, hvarje dansk man och qvinna en klarare inblick i fädernes lif och författaren sjelf den belöningen att hafva gifvit sitt folk ett varaktigt minne af dess förgångna tider!

Särskildt intresserar mig din uppfattning af Kristian II. Redan det, att hafva ställt denne man i hans rätta ljus, är ett problem väl värdt månet år af en häfdatecknares lif.

Dedikationen till din hustru är rörande. Mannen synes för verlden, hustrun är glömd, och dock har han så ofta henne att tacka för det bästa han förmått att verka för folk och land. Helsa henne, helsa alla de dina käriligen!

Gud har låtit oss fira en fridsam jul tillsamman med barn och barnabarn. Julgranen står ännu i det nya tidskiftet kvar med sin vårliga grönska, medan vinterdrifvorna utbreda sig rundtomkring oss. Hösten var här i Finland mycket lång, mörk, stormig och mild, så att vi först till jul fingo köra med släde.

Med det nya årets början ha metersystemet, postsparbankerna och nykterheten gjort sitt inträde i Finland. Må de alla lända till välsignelse!

Topelius, Zacharias, *Zacharias Topelius og Frederik Barfod - En Brevveksling*,

s. 90 Mina döttrar förena sin helsning till eder med min. Jag tillägger en helsning från barnabarnen till edra små. Gud beskydde gamla och unga! Önskar din tillgifna

Z. T.